

2018-09-03

Socialnämnden

Dnr Son 2018/434

Förändrad inriktning av vissa platser på Kastanjen

Förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag

1. Kastanjens korttidsplatser ställs om till ett särskilt boende med huvudsakligen permanenta boendeplatser inklusive växelvårdsplatser.
2. Socialförvaltningen ges i uppdrag att ansvara för hur fördelningen behöver se ut över tid för att motsvara behoven under år 2019 – 2020.
3. Socialförvaltningen ges i uppdrag att minst två gånger per år redovisa fördelningen av platser på Kastanjen och behovsläget i övrigt.
4. Socialförvaltningen ges i uppdrag att göra insatsen Trygg hemgång permanent samt förstärka arbetet med Trygg hemgång så att fler personer kan få hjälp i hemmet.

Ärendet i korthet

En översyn av behovet av särskilt boende och korttidsboende gjordes sommaren 2018. Översynen ligger till grund för det i tjänsteskrivelsen presenterade förslaget att ändra inriktning på Kastanjen. Förslaget innebär att Kastanjens 30 korttidsplatser i huvudsak ska användas till boendeplatser och växelvårdsplatser i avvaktan på att Järfälla får fler särskilda boenden. Behovet av korttidsplatser förväntas minska genom insatsen Trygg hemgång, men det behov som kvarstår kan tillgodoses inom den upphandling som gjordes av Stockholms inköpscentral, STIC, på uppdrag av Järfälla kommun och några andra kommuner. Avtalet gällande korttidsplatser trädde ikraft den 1 september 2018. En permanentning av insatsen Trygg hemgång föreslås för att säkra en trygg hemgång för de personer som klarar av att bo i ordinärt boende efter sjukhusvistelse.

Handlingar

1. Tjänsteskrivelse, 2018-09-03

Bakgrund och analys

Under sommaren 2018 har en översyn av behov av särskilt boende i form av äldreboende och korttidsboende skett. Översynen ligger till grund för det förslag om förändrad inriktning på befintlig verksamhet för att tillgodo se behovet som presenteras i denna tjänsteskrivelse.

Äldreenheten kan se ett ökat behov av särskilt boende med inriktning på demensplatser. Idag finns även ett antal personer som bor i ordinärt boende som kommer att få behov av särskilt boende inom en snar framtid. För att tillgodose dessa behov behöver antingen antalet köpta boendeplatser öka eller befintliga verksamheter ställas om till äldreboende. Kommunen riskerar att få betala särskild avgift för icke verkställda beslut om inte besluts verkställs inom tre månader.

Viksjö äldreboende skulle ha inneburit ett ökat antal platser (40 stycken), kanske något fler än det då aktuella behovet. Då Almens äldreboende inte bedömdes lämpligt ur arbetsmiljösynpunkt av Arbetsmiljöverket och inte kunde byggas om på ett bra sätt fick Viksjö äldreboende ersätta Almen. Många flyttade från Almen till Viksjö, men ett fåtal flyttade till andra boenden. Några nya fick också plats, men den utökning som förväntades över tid uteblev alltså.

Kallhälls äldreboende skulle snart bli klart, men den uppkomna förseningen med färdigställandet av Kallhälls nya äldreboende gör att nya lösningar behöver komma på plats redan nu.

Under de första två kvartalen har 14 personers beslut rapporterats som icke verkställda gällande särskilt boende, då vi inte klarat verkställighetskravet. Under året har kösituationen varit i stort sett konstant. Behov av demensplatser har legat på mellan 16-23 platser per månad. Behov av omsorgsplatser har legat på 19-25 platser per månad.

Planering och byggnation av det nya särskilda boendet i Kallhäll pågår. Därtill pågår även planering för byggande av särskilda boenden i Barkarby och Jakobsberg. Av erfarenhet vet vi att efterfrågan av/ansökan om särskilt boende kommer att öka inför att det nya boendet är klart. Dessutom finns det alltid risk för förseningar i byggnationerna. Förslaget om att ändra inriktning på befintliga boendeplatser är ett sätt att tillgodose de äldres behov av särskilt boende i Järfälla kommun.

Kastanjens korttidsboende

Kastanjens korttidsboende drivs av egen regi, Vård och omsorg och består av 40 platser totalt. Idag är tio (10) av platserna särskilt boende och 30 platser korttidsplatser/växelvård. Boendet tar både emot kunder för växelvård (anhörigavlastning) samt för korttidsplats efter sjukhusvistelse eller liknande. Korttidsplats kan både handla om återhämtning, men även om vistelse i avvaktan på att bostadsanpassning genomförs. Korttidsboendet har inte ansvar för rehabilitering utan har fokus på omsorg och upprätthållande av funktioner.

När det gäller de platser som använts till korttidsplats efter exempelvis sjukhusvistelse har beläggningen under år 2017 varit i snitt 40 procent, för växelvård var beläggningen i snitt 40 procent och beläggningen för personer i väntan på boende i snitt 40 procent. För 2018 har beläggningen varit följande för korttidsplats i snitt 7 procent, växelvård i snitt 40 procent och väntan på boende i snitt 53 procent.

Enligt den ersättningsmodell som finns för korttidsplats i Järfälla kommun så får verksamheten betalt oavsett om platsen är belagd eller inte.

Några anhöriga till personer som har plats på den avdelning som använts som korttidsboende i avvaktan på särskilt boende/demensplats har uppgett att de önskar att deras anhörige får bo kvar, de trivs. Om avdelningen skulle bli ett permanent boende kommer befintliga personer att få frågan om de vill bo kvar, om de inte vill det står de fortsatt i kö för att flytta till annat äldreboende.

Vid en förändring kommer varje boende att få teckna ett hyresavtal för lägenheten enligt den rutin som finns för övriga särskilda boenden. Lägenheterna är något mindre än övriga äldreboendes lägenheter, dock görs bedömningen att de är funktionsdugliga för ändamålet.

Analys

Efterfrågan av platser i särskilt boende i form av äldreboende kan förväntas bli stor under år 2019 och 2020, eller till dess Kallhälls äldreboende tas i bruk. Eventuellt kan det finnas ett stort behov även längre fram till dess fler särskilda boenden i form av äldreboende kan tas i bruk.

För de personer som idag belägger korttidsplats i väntan på boendeplats kan besluten verkställas i samband med att korttidsplatserna görs om till platser i särskilt boende. De personer som gärna bor kvar på Kastanjen får göra det. De som gärna vill flytta till något annat boende kan bo kvar på Kastanjen, men få plats på annat boende när det blir en plats ledig. Då frigörs istället en ny boendeplats för någon som väntar på sådan.

De som behöver växelvårdsplatser behöver i första hand få detta på hemmaplan för att undvika långa resor och möjliggöra att anhöriga kan besöka på de veckor de får avlastning. Idag är cirka 14 platser växelvårdsplatser, men behovet av växelvårdsplatser såväl som boendeplatser varierar över tid. Därför är det önskvärt att socialförvaltningen får göra den löpande bedömningen om hur många platser som ska användas till boendeplatser och hur många som ska användas till växelvård. Det aktuella läget kan i så fall redovisas till socialnämnden återkommande, så att nämnden håller sig ajour med det aktuella läget.

Beroende på hur behoven fluktuerar över tid kan möjligen en del växelvårdsplatser användas till korttidsplatser. Ett av målen med projektet Trygg hemgång är att kunna minska behovet av korttidsplatser, då vissa korttidsplatser har haft sin grund i att den enskilde inte vågat gå hem till det ordinära boendet med ett nytt stöd, till exempel i form av hemtjänst.

Trygg hemgång utreder stödet och ger ett intensifierat stöd under den första tiden, vilket innebär en ökad trygghet för den enskilde. Det vore därför av vikt att projektet Trygg hemgång fick permanentas för att öka möjligheten till trygg hemgång, utan mellanlandning på en korttidsplats, där rehabilitering ändå inte ges.

Bedömningen är också att det behov av korttidsplatser som kvarstår trots Trygg hemgång kan lösas inom den upphandling som gjorts av Stockholms Inköpscentral, STIC, på uppdrag av Järfälla och ytterligare några kommuner. Avtalet gällande korttidsplatser trädde i kraft den 1 september 2018 och kan alltså användas från och med denna höst.

Barnkonsekvensanalys

Särskilda boenden för äldre i form av äldreboende eller korttidsboende/växelvård riktar sig till personer över 65 år. Ärendet bedöms därför inte medföra några konsekvenser ur ett barnrättsperspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Förändringarna ger ökade kostnader, dock bedöms kostnaden blir lägre än om vi måste köpa externa boendeplatser. Fler boendeplatser med inriktning mot demens innebär även att personer med mycket högt antal hemtjänsttimmar kan beredas boende, vilket totalt sett ger lägre kostnader för äldreomsorgen.

Trygg hemgång bedöms kunna minska behovet av korttidsplatser med koppling till otrygghet vid hemgång. Däremot kan det bli aktuellt med köpta korttidsplatser av andra orsaker, i första hand inom den upphandling genom Stockholms inköpscentral, STIC, där avtalstiden startat den 1 september 2018.

Utökade kostnader hanteras inom befintlig budget

Slutsatser

Socialnämnden föreslås besluta om förändrad inriktning på Kastanjen på så sätt att växelboende och särskilt boende (särskilt med inriktning på personer med demens) prioriteras framför korttidsboendeplatser. En permanentning av insatsen Trygg hemgång föreslås. Denna insats kan genom fokus på ökad trygghet vid hemgången minska behovet av korttidsplats. Då behoven fluktuerar över tid föreslås socialförvaltningen få göra bedömningen av hur många platser som behövs till boende respektive växelvård över tid under åren 2019 – 2020, men med återkommande rapporter till socialnämnden om det aktuella läget.

Jenny Wilhelmsson
Socialdirektör

Anneli Lagerberg
Avdelningschef äldreomsorg och
funktionshinder

Expedieras

Jenny Wilhelmsson
Anneli Lagerberg
Helena Ahlskog
Dennis Forsberg
Katarina Jonsson
Katherine Ramos Karlsson
Marie-Louise Andersson
Eva Wahtramäe Carlsson
Jenny Järf
Inger Brandell

